

Försvårshögskolan
Box 27 805
115 93 STOCKHOLM

Datum 2011-04-19
Dnr 32-2010-0703

Granskning av Försvårshögskolan 2010

Riksrevisionen har som ett led i den årliga revisionen av Försvårshögskolan 2010, granskat högskolans interna styrning och kontroll avseende inrapportering i Ladok, betalningar, inventarie- och anläggningsregister samt avgiftsfinansierade verksamhet.

Granskningen har resulterat i iakttagelser som Riksrevisionen vill fästa Försvårshögskolans uppmärksamhet på i denna revisionsrapport.

Riksrevisionen önskar information senast 2011-05-20 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Sammanfattning

Riksrevisionen har vid granskningen av Försvårshögskolan sammanfattningsvis gjort följande iakttagelser:

- Försvårshögskolan saknar en dokumenterad riskanalys och säkerhetsstrategi för studiedokumentationssystemet Ladok.
- Brister har noterats i behörighetsadministrationen till Ladok bl.a. dokumenteras inte behörigheter, kopior på beställning av behörigheter från Ladokkonsortiet sparas inte och behörigheterna är inte tidsbegränsade.
- Det förekommer rättningsprotokoll från prov som inte är underskrivna och daterade av kursansvariga.
- Ett tillförlitligt inventarie- och anläggningsregister saknas.
- Försvårshögskolan har inte identifierat några risker i processerna för betalningar, bedömt dessa risker och implementerat kontroller som åtgärdar dessa risker samt följt upp att beslutade åtgärder fungerar.
- Beloppsgräns (limit) saknas för betalningars storlek hos avropad affärsbank.
- Någon förordnad ansvarig för högskolans samtliga betalningar finns inte.
- Formellt förordnande med namnteckningsprover för de som har rätt att göra Försvårshögskolans betalningar saknas.
- Interna anvisningar och riktlinjer för den avgiftsfinansierade verksamheten saknas
- Försvårshögskolan redovisar 31 miljoner i överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten i årsredovisningen. Det stora överskottet kan tyda på att avgifterna är för högt beräknade alternativt att samtliga kostnader, som ingår i beräkningen avgifterna, inte redovisas i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Intern styrning och kontroll i inrapporteringen till LADOK

Samtliga universitet och högskolor ska enligt förordning (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor, föra ett studieregister med uppgift bland annat om studenternas deltagande i utbildning och uppnådda studieresultat.

I år har en granskningsinsats inriktats mot intern styrning och kontroll i Förvarshögskolans rutiner för inrapportering i studiedokumentations-systemet Ladok. Syftet med granskningen har varit att få underlag för en bedömning av om det finns tillfredsställande rutiner som säkerställer att uppgifterna i högskolans Ladok är riktiga. Granskningen har fokuserat på rutiner för att registrera studenter på kurser och avklarade poäng samt hur dessa registreringar kvalitetssäkras och skyddas.

Rikrevisionen konstaterar efter utförd granskning att:

- Förvarshögskolan saknar en dokumenterad riskanalys och säkerhetsstrategi för Ladok. Denna bör omfatta risker för intrång och ändringar i register samt åtgärder för att möta dessa.
- Tilldelning av behörigheter i Ladok dokumenteras inte. Detta innebär att en aktuell förteckning över tilldelade behörigheter i Ladok saknas.
- Kopia på beställning av behörigheter i Ladok från Ladokkonsortiet sparas inte på Förvarshögskolan.
- Behörigheterna till Ladok bör tidsbegränsas, varefter ny prövning bör göras.
- Det förekommer rättningsprotokoll från prov som inte är underskrivna och daterade av kursansvariga något som inte är i enlighet med Förvarshögskolans interna riktlinjer.

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar att Förvarshögskolan förbättrar den interna styrningen och kontrollen genom att analysera de risker som finns i högskolans rutiner i Ladok och besluta om åtgärder för att möta identifierade risker (riskanalys). Högskolans riskanalys och strategi bör dokumenteras.

Riksrevisionen rekommenderar även att Förvarshögskolan genomför en översyn av rutinerna för uppföljning av tilldelade behörigheter i Ladok. Uppföljningen bör göras med jämna mellanrum, t.ex. var 3:e månad, för att säkerställa att de är överensstämmande med aktuella arbetsuppgifter.

Riksrevisionen rekommenderar att Förvarshögskolan för att uppnå en tillfredsställande intern kontroll vid registrering av betyg i Ladok, inför en rutin som säkerställer att rättningsprotokollen är daterade och underskrivna av kursansvarig eller examinator innan dessa registreras.

Inventarie- och anläggningsregister

Förvarshögskolan saknar ett tillförlitligt inventarie- och anläggningsregister. Detta innebär att i 22 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring, ställda krav på myndigheters hantering av inventarie- och anläggningsregister inte är uppfyllt. Riksrevisionen har noterat att arbetet med att ta fram och utveckla interna regler och löpande rutiner för hantering av anläggnings-

tillgångar och stöldbegärlig egendom ingår i Förvarshögskolans planering 2011 för utveckling av EA- rutiner. Riksrevisionen kommer under 2011 att följa Förvarshögskolans arbete med inventarie- och anläggningsregister. Riksrevisionen har även noterat vid granskningen att någon inventering av tillgångarna inte har gjorts.

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar att Förvarshögskolan i samband med utvecklingen av ett inventarie- och anläggningsregister, även genomför en fullständig inventering av samtliga högskolans inventarier och anläggningstillgångar. Tillgångar som är stöldbegärliga eller för vilka registrering av andra skäl är lämplig, ska även registreras i inventarie- och anläggningsregistret och bli föremål för inventering. Tillgångar som utrangeras förtecknas i kassationsprotokoll varefter förordnad inventeringsförrättare formellt tar beslut om att utränga tillgången.

Säkerheten i Förvarshögskolans betalningar

En granskning har gjorts för att bedöma om Förvarshögskolan har en tillfredsställande intern styrning och kontroll i sina betalningar. I granskningen har bl.a. ingått att identifiera Förvarshögskolans kontroller i betalningsprocessen och om kontrollerna fungerar på avsett sätt och tillförsäkrar att endast behöriga, godkända och verksamhetsanknutna utbetalningar har genomförts.

Vid granskningen har Riksrevisionen noterat att Förvarshögskolan inte i form av en riskanalys, har identifierat några risker i processerna (i rutiner och system) för betalningar, bedömt riskerna och implementerat kontroller som åtgärdar dessa risker.

Vidare har noterats att Förvarshögskolan inte har fastställt någon beloppsgräns (limit) för betalningars storlek hos avropad affärsbank eller utsett någon ansvarig för säkerheten i högskolans samtliga betalningar. Formellt förordnande som innehåller namnteckningsprov för de som har rätt att göra utbetalningar saknas även vid Förvarshögskolan.

Rekommendationer

För att förbättra den interna styrningen och kontrollen i högskolans betalningar *rekommenderar Riksrevisionen* att Förvarshögskolan:

- identifierar och gör en bedömning av risker/ hot inom högskolans betalningsprocesser som helhet och beslutar om åtgärder för att möta dessa risker (riskanalys). Resultatet av analysen bör dokumenteras.
- utser en person med ett tydligt och utpekat mandat och sammanhängande ansvar för säkerheten i högskolans betalningsprocesser.
- inför beloppsgräns (limit) för betalningars storlek hos avropad affärsbank.
- formellt förordnar med namnteckningsprover för de som har rätt att göra utbetalningar vid Förvarshögskolan.
- ser över hantering och förvaring av de pinkoder och betaldosor som används vid betalningar. Förvarshögskolan bör även utarbeta interna

riktlinjer med närmare anvisningar för säker hantering och förvaring av dessa.

Avgiftsfinansierad verksamhet

Efter Riksrevisionens granskning av Försvarshögskolan årsredovisning 2009 erhöll högskolan en invändning i revisionsberättelsen, bl.a. med anledning av stora brister i redovisningen av den avgiftsfinansierade verksamheten. I årsredovisningen 2009 uppgick avgifterna till 255 miljoner kronor, vilket var närmare 50 % av Försvarshögskolan totala finansiering.

Med anledning av föregående års brister och storleken på Försvarshögskolans avgifter, har under 2010 en granskning gjorts av den interna styrningen och kontrollen i den avgiftsfinansierade verksamheten.

Vid granskningen har framkommit att Försvarshögskolan helt saknar interna anvisningar och riktlinjer för den avgiftsfinansierade verksamheten. Detta innebär att det saknas interna styrdokument för t.ex. vilka avgifter som högskolan får ta ut, definitioner på olika typer av avgifter samt skillnaden mellan avgift och bidrag (klassificering), full kostnadstäckning m.m. Vidare framgår inte av Försvarshögskolans kontoplan vilka avgifter som ska bokföras på respektive konto i ekonomisystemet.

Försvarshögskolan redovisar i årsredovisningen för 2010 ett ackumulerat överskott i den avgiftsfinansierade verksamheten på 87 miljoner kronor, varav 31 miljoner kronor avser enbart 2010.

Av Försvarshögskolan regleringsbrev framgår att det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten är att avgifterna ska sättas så att kravet på full kostnadstäckning¹ uppnås.

Med tanke på det mycket stora överskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten, kan antas att Försvarshögskolans avgifter är för högt beräknade. Alternativt att samtliga kostnader som ingår i beräkningen av avgifterna, inte redovisas i den avgiftsfinansierade verksamheten i årsredovisningen. Avgiftsintäkterna i årsredovisningen 2010 överstiger kostnaderna med närmare 15 %.

Rekommendationer

Riksrevisionen rekommenderar att Försvarshögskolan förbättrar den interna styrningen och kontrollen i den avgiftsfinansierade verksamheten genom att utarbeta interna riktlinjer och anvisningar för verksamheten. Kontoplanen bör även göras tydligare så att det av den framgår vilka avgifter som ska bokföras på respektive konto.

¹ Av ESV:s föreskrifter till 5 § avgiftsförordningen framgår att: "För att uppnå full kostnadstäckning i respektive avgiftsbelagd verksamhet ska myndigheten beräkna avgiftsnivån så att den långsiktiga självkostnaden täcks. Detta innebär att avgifterna ska sättas så att intäkterna på ett eller några års sikt täcker samtliga med verksamheten direkt eller indirekt förenade kostnader."

Riksrevisionen rekommenderar att Försvarshögskolan utreder anledningen till de stora överskotten i den avgiftsfinansierade verksamheten. Högskolan bör då bl.a. kontrollera att avgifterna beräknas enligt principen för full kostnadstäckning och att samtliga kostnader som tillhör verksamheten redovisas på ett korrekt sätt. Försvarshögskolan bör därefter vidta åtgärder som säkerställer en korrekt redovisning av den avgiftsfinansierade verksamheten.

Ansvarig revisor Claes Backman har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Christer Carlsson har varit föredragande.

Claes Backman

Christer Carlsson

Kopia för kännedom:

Regeringen

Utbildningsdepartementet

Finansdepartementet (budgetavdelningen)